

GRAMEX:S REGLER FÖR AVRÄKNING AV ERSÄTTNINGAR

Avräkningsreglerna beskriver
och reglerar beräkningen,
avräkningen och utbetalningen till
rättsinnehavare av ersättningar
som Gramex inkasserar med stöd
av upphovsrättslagen.

Grunden för reglerna är
Gramex föreningsmötes
beslut 9.12.2019.

INNEHÅLL

1.	Huvudprinciperna	4	10.	Utbetalningen av ersättningarna	14
2.	Nyckelterm	5		Allmänna principer	14
3.	Allmänt	6		Ersättningar till konstnärer	15
4.	Rättsinnehavare	6		Utbetalning till dödsbo	15
5.	Belopp som ingår i avräkningen	8		Ersättningar till producenter	15
	Avräkningsprocessen i allmänhet	8		Samproducenter	15
	Ersättningsmedel som återförs för avräkning	8		Överföring av producenter	15
6.	Avräkningens användningsdata	8		Allmänt betalningsförbud	16
	A. Allmänna principer	8		Minsta ersättning som utbetalas	16
	B. Användning i radio	8		Avräkningshandling	16
	C. Radioersättningar som tillägg till andra ersättningar	8		Utsökning och betalningsförbud	16
	D. Ersättningar för användning som bakgrundsmusik	8		Avräkningsrapport	16
	E. Kompensation för privat kopiering	9	11.	Avräkning och utbetalning av kollektiv ersättning	16
	F. Ersättningar för kopiering och On Demand-användning	9	12.	Anlitande av ombud	16
	G. Avräkningen av outdelade ersättningsmedel	11	13.	Outdelade och preskriberade ersättningsmedel	16
	H. Om inga uppgifter finns att tillgå	11	14.	Fördelningsregler	17
7.	Avräkning och kalkylering av ersättningar	11		Fördelning av producentandelen	17
	Allmän princip	11		Fördelning av de utövande konstnärernas andel	17
	Avdrag	11	15.	Ersättningar till välgörande ändamål	18
	Tillägg	11	16.	Skyddade ljudupptagningar	18
	Ersättning som tillskrivits en ljudupptagning, s.k. Placeholders	11	17.	Tillämpning av avräkningsreglerna	18
	Omräkning	12	18.	Beslutsfattande	18
	Negativ avräkning	12	19.	Ikraftträdande	18
	Rättsinnehavare tillskrivna medel	12			
8.	Reserveringar	12			
	Okänd musiker	12			
	Reserveringar i avräkningskalkylen	12			
9.	Ersättningar från och till utlandet	14			
	Mottagning och förvaring av ersättningar	14			
	Utbetalningen till rättsinnehavarna	14			
	Administrationskostnader	14			
	Betalning av ersättning till utlandet	14			

REGLER FÖR AVRÄKNING AV ERSÄTTNINGAR FRÅN OCH MED 1.1.2020

- Avräkningsreglerna beskriver och reglerar beräkningen, avräkningen och utbetalningen till rättsinnehavare av ersättningar som Gramex inkasserar med stöd av upphovsrättslagen.

- Grunden för reglerna är Gramex föreningsmötes beslut 9.12.2019.

1. HUVUDPRINCIPERNA

- Den juridiska grundvalen för Gramex-avräkningar och -utbetalningar är nationell och internationell lagstiftning, internationella avtal om upphovsrätt, Gramex föreningsstadgar och avräkningsregler, dess Kundavtal samt dess representations- och reciprocitetsavtal med andra organisationer för kollektiv förvaltning av upphovsrätter.

- Beslutanderätten och verkställigheten i frågor som gäller avräkning eller utbetalning tillkommer Gramex föreningsmöte, Gramex styrelse eller Gramex-kontoret, enligt vad som föreskrivs i föreningens särskilda interna anvisningar.

- I Gramex avräkningar och utbetalningar beaktas endast sådana ljudupptagningar och musikvideon som enligt den finska upphovsrättslagen är skyddade i Finland eller som skyddas med stöd av internationella överenskommelser om ljud- och bildupptagningar som är bindande för Finland eller bestämmelser om anslutning till eller tillämpning av sådana överenskommelser.

- Gramex avräknar och utbetalar till rättsinnehavarna ersättningarna för rättigheter som Gramex licenserat och för vilka Gramex inkasserar ersättningen. Vidare förmedlar Gramex till rättsinnehavarna de ersättningar från inhemska och utländska organisationer och aktörer som inflyter till Gramex.

- De inkasserade ersättningarna fördelas mellan de utövande konstnärerna och ljudupptagningarnas producenter enligt vad som närmare framgår av Gramex fördelningsregler. Huvudregeln är att alla ersättningar avräknas och utbetalas specificerade enligt ljudupptagning och rättsinnehavare.

- Målsättningen är att avräkningen och utbetalningen primärt ska ske i samband med den avräkning och utbetalning som följer omedelbart efter inkasseringsperiodens slut. Inkasseringsperioden kan vara t.ex. sex (6) eller tolv (12) månader.

- Avräkningen baserar sig i allmänhet på användningsrapporten från varje enskild användningshändelse eller användningsrapporterna från användningsområden som närmast motsvarar de ifrågakvarande användningsområdena och som kan anses jämförbara med dem.

- Målsättningen är att avräkningen görs individuellt för varje användare (t.ex. separat för varje radiokanal).

- Vid kalkyleringen av avräkningen används den måttenhet för tid (användningens varaktighet) eller någon annan måttenhet som återspeglar användningens omfattning (t.ex. antalet gånger som en lagring skett) och som bäst motsvarar användningsområdet och användningstypen.

- De skyddade ljudupptagningarnas rättsinnehavare behandlas jämbördigt oberoende av bl.a. nationalitet, och alla musikgenren är sinsemellan likvärdiga.

- Avräkningen och utbetalningen sker huvudsakligen med enligt den allmänna tidtabell som Gramex fastställer för varje kalenderår och som finns på Gramex webbplats.

- Gramex styrelse beslutar om detaljerna i avräkningsreglerna, dock så att föreningsmötet eller fullmäktige enligt Gramex stadgar fastställer de allmänna principerna för utdelningen av ersättningarna till rättsinnehavarna. Allmänna principer är t.ex. de egentliga fördelningsreglerna.

- Ersättningar som grundar sig på upphovsrättslagen kan av Gramex avräknas och utbetalas också med stöd av sådana särskilda uppdrag som godkänts av föreningsmötet eller styrelsen, utan att användningsområdet uttryckligen behöver nämnas i Gramex Kundavtal.

- Avräkningarna och de funktioner som har samband med dem är föremål för regelbunden materiell och formell kvalitetsuppföljning och -mätning.

2. NYCKELTERMER

- **UTÖVANDE KONSTNÄR.** En person som uppträder på en ljudupptagning, t.ex. en musiker, sångare, kapellmästare eller uppläsare av en ljudbok.

- **INDIVIDUELL ERSÄTTNING.** Ersättning som betalas till en enskild rättsinnehavare, som kan identifieras på en enskild ljudupptagning.

- **OUTDELADE MEDEL.** När rättsinnehavaren till ersättningsmedel inte tillräckligt väl har kunnat identifieras och/eller anträffas under de tre år som närmast följt på inkasseringsperioden och ersättningarna inte under dessa tre år har kunnat utbetalas till rättsinnehavaren, klassificeras medlen som outdelade medel.

- **INKASSERINGSPERIOD.** En viss, bestämd tidsperiod under vilken de ersättningar som avräknas anses ha uppstått genom att ljudupptagningarna har använts under denna period.

- **KOLLEKTIV.** I vissa situationer kan ersättningarna utbetalas så att säga kollektivt för alla de konstnärer som har deltagit i samma inspelade uppträdande. Ersättningen betalas då ut till konstnärernas bakgrundssammanslutning (i allmänhet en bakgrundssammanslutning till en orkester eller en kör). I så fall kallas orkestern eller kören ett kollektiv och ersättningen kollektiv ersättning.

- **ANVÄNDINGSOMRÅDE.** Licensierings- och avräkningsområden som beskriver de olika sätt på vilka ljudupptagningar kan användas.

- **UTBETALNING.** Som avslutning på avräkningsprocessen betalas de ersättningar som tillkommer en enskild rättsinnehavare in på det bankkonto som rättsinnehavaren eller hans/hennes företrädare har uppgett hos Gramex. Utbetalningen kallas också utdelning av ersättningen.

- **MUSIKVIDEO.** En bildupptagning som innehåller musik och där ett musikaliskt verk eller en del av det framförs.

- **NEGATIV AVRÄKNING.** Negativ avräkning kan användas för korrigerande av en överbetalning till en rättsinnehavare.

- **KONSTNÄRSERSÄTTNING.** Den ersättning som betalas till en konstnär som uppträder i en ljudupptagning.

- **AVRÄKNINGSHANDLING.** Efter varje avräkning får rättsinnehavaren en skriftlig specifikation av den utbetalning som skett efter avräkningen.

- **TIDTABELL FÖR AVRÄKNINGARNA.** Gramex styrelse fastställer senast i slutet av varje kalenderår en tidtabell för när de huvudsakliga avräkningarna kommer att äga rum under nästa kalenderår. Tidtabellen läggs ut på Gramex webbplats senast under nästföljande januari månad.

- **AVRÄKNINGSDATA.** De uppgifter om användningen av en ljudupptagning som ligger till grund för avräkningen.

- **AVRÄKNINGSKALKYL.** Den kalkyl i avräkningsprocessen genom vilken Gramex konkret räknar ut den ersättning som ska betalas till rättsinnehavarna för enskilda ljudupptagningar.

- **AVRÄKNINGSPLAN.** Gramex-kontorets plan om vilka ersättningsmedel som huvudsakligen ska ingå i en viss tidtabellsenlig avräkning.

- **PRODUCENTERSÄTTNING.** Ersättning till den som ekonomiskt svarat för att ljudupptagningen har framställts.

- **ÖVERBETALNING.** Ibland kan en redan utbetald ersättning visa sig ha varit överstor. Gramex kan t.ex. få information om att flera musiker har deltagit i det inspelade framträdandet är vad man var medveten om vid utbetalningen. Då har en överbetalning skett till de rättsinnehavare som fått ersättningen.

- **RESERVERING.** Reservering innebär att man i en enskild avräkning undantar en del ersättningsmedel som annars skulle ingå i avräkningen för att på detta sätt skapa beredskap för eventuella framtida krav.

• **LJUDUPPTAGNING.** Vilken som helst upptagning av ljud, t.ex. en digital ljudfil eller en traditionell grammofonskiva.

• **LJUDUPPTAGNINGENS PRODUCENT.** Den person eller sammanslutning som svarar för den första ljudupptagningen av ett framförande, alltså ofta den som finansierar eller tar det ekonomiska ansvaret för upptagningen när den sker.

3. ALLMÄNT

Dessa regler ska iakttas när Gramex gör avräkning för ersättningar som Gramex inkas-serat och mottagit och betalar dem till rätt-sinnehavarna.

4. RÄTTSSINNEHAVARE

Rättsinnehavare som är berättigade till ersättning vid avräkning

Rättsinnehavare som är berättigade till ersättningar i Gramex avräkningar är:

- 1) Utövande konstnärer, vilkas framföranden har spelats in som ljudupptagningar eller musikvideon,
- 2) Producenter av ljudupptagningar och
- 3) Producenter av musikvideor (producenter av bildupptagningar).

Utövande konstnärer

De utövande konstnärernas prestationer klassificeras i Gramex avräkningar med hjälp av en rollindelning (Role Code) på följande sätt:

Musiker: Musiker är såväl sångare som instrumentalister vilka ackompanjerar ett framförande eller bildar en orkester, kör eller både orkester och kör.

Solister: Solister är såväl sångare som instrumentalister under följande förutsättningar:

Solistens prestation skall inverka på framförandet i sin helhet och vara dominerande i för-

hållande till hela framförandet. Solisten kan framföra ledmotivet och har i allmänhet en fristående roll när en komposition framförs.

Kapellmästare: En person som inte själv med sång eller instrument deltar i framförandet av ett verk kan som utövande konstnär i Gramex-avräkningen ha rätt till kapellmästarandel under följande förutsättningar:

Gramex

- En prestation som berättigar till kapellmästarandel utför den som under ljudupptagningen dirigerar ett framförande av levande musik eller regisserar tolkningen av verket vid framförandet. Stämövningar, mixning eller andra aktiviteter före eller efter ljudupptagningen berättigar inte till ersättningsandel enligt dessa avräkningsregler.

- Kapellmästarens prestation ska ha betydelse för det konstnärliga helhetsintrycket av det inspelade framträdandet.

- Kapellmästaren eller dirigenten bör dirigera eller regissera minst fyra (4) utövande konstnärers framförande av verket. Av särskilda skäl kan Gramex styrelse på ansökan besluta att även dirigering eller regissering av en mindre sammansättning ger rätt till kapellmästarandel vid avräkningen. Ansökan, som ska göras skriftligen och riktas till Gramex styrelse, ska vara framme hos Gramex senast i samband med registreringen av inspelingsanmälan för ifrågakvarande spår.

Ovan nämnda rollklassificering tillämpas inte på ersättningsmedel som Gramex i syfte att betala medlen vidare till sina kunder mottar av internationella organisationer för kollektiv förvaltning av upphovsrätter.

Ljudupptagningens producent

Ljudupptagningens producent är den fysiska eller juridiska person som har tagit initiativet till och ansvarar för att ljud från ett framförande, ett annat ljud, eller tecken som representerar ljud för första gången spelas in.

Musikvideons producent

Musikvideons producent är den fysiska eller juridiska person som är innehavare av den rätt som enligt 46 a § i upphovsrättslagen tillkommer producenten av en bildupptagning.

5. BELOPP SOM INGÅR I AVRÄKNINGEN

Avräkningsprocessen i allmänhet

Allmänt taget görs avräkningen på beloppet av de licens- och ersättningsintäkter som Gramex inkasserat och mottagit och som fastställts både vid årsrevisionen och interimrevisionen, som sker halvårsvis. Avräkningar och utbetalningar som grundar sig på särskilda uppdrag kan innefatta även andra ersättningar.

Före varje tidstabellenlig avräkning görs en skriftlig *Avräkningsplan*, som är en sammanställning av de ersättningsmedel från varje användningsområde som kan väntas inflyta från den inkasseringssperiod som avräkningen gäller och de Användningstyper och Användare, t.ex. namngivna radiokanaler, som ska ingå i avräkningen. Avräkningsplanen sammanställs av Gramex-kontoret och lämnas till Gramex styrelse för kännedom.

Det totala belopp som avräkningen omfattar bestäms slutligt och separat för varje Användningsområde i den *Avräkningskalkyl* som föregår varje tidtabellenlig utbetalning och som gäller denna avräkning.

I avräkningsprocessen avdras från ersättningsmedlen beloppet av administrativa kostnader och andra eventuella avdrag och reserveringar, enligt vad som följer av Gramex stadgar, kundavtalet och Gramex interna verksamhetsinstruktioner. På motsvarande sätt kan ersättningsmedlen i avräkningen ökas med placeringsintäkter av ersättningsmedel.

De procenttal enligt vilket de administrativa kostnaderna avdras och placeringsintäkter läggs till ersättningsmedlen bestäms

med tillämpning av de principer som Gramex allmänt fastställt och antagit samt de grunder som framförts i insynsrapporten.

Om ersättningen från ett användningsområde har influerat genom användning av s.k. paketerad tariff, som innefattar olika rättigheter, ska det ersättningsbelopp som förs till avräkning i mån av möjlighet fördelas på de olika rättigheterna.

Vid den s.k. allokeringen av de administrativa kostnaderna tillämpas i allmänhet samma procent för alla användningsområden, såvida det inte finns särskilda beslut om att en annan procent ska användas för ett bestämt användningsområde eller en bestämd grupp av rättsinnehavare.

Ersättningsmedel som återförs till avräkning

Även s.k. återföring av ersättningsmedel för avräkning är möjlig. Besluten om sådana ersättningsmedel fattas av Gramex föreningsmöte. Med tillämpning av samma principer kan till avräkning också föras andra medel som tidigare förblivit outdelade.

6. AVRÄKNINGENS ANVÄNDNINGSDATA

A. Allmänna principer

Som grund för avräkningen används i princip alltid den rapport med data om användningen av den enskilda ljudupptagningen som man har avtalat om vid licenseringen och som återspeglar användningen eller annars bäst motsvarar den grund som ska användas vid avräkningen av de ersättningsmedel som inkasseras för denna användning av ljudupptagningen. Om inga direkta användningsdata finns att tillgå, avgör Gramex-kontoret vilka andra användningsdata som bäst lämpar sig att användas i denna situation.

Huvudregeln är att vid avräkningen används följande användningsdata, specificerade enligt användningsområde:

B. Användning i radio

Den användningsdata som radiostationer har rapporterat, specificerade enligt radiokanal och ljudupptagning.

C. Radioersättningar som tillägg till andra ersättningar

Om de användningsdata som en radiokanal rapporterat är bristfälliga i fråga om antalet rapporterade uppspelningar eller så att rapportens data om vilka ljudupptagningar som använts stämmer dåligt överens med Gramex-databasens uppgifter, kan man avstå från att avräkna ersättningen enligt radiokanal och ljudupptagning och i stället beakta användningen genom ett tillägg till andra radioersättningar eller gånger när ljudupptagningen har använts i radion. På samma sätt går man till väga om användningsdata överhuvudtaget inte finns att tillgå eller om ersättningsbelopp som betalats specificerade enligt användare och som Gramex mottagit i ett enskilt fall inte täcker den rapporterade användningen av ljudupptagningen tillräckligt väl för att tjäna som grund för avräkningen.

Avräkning enligt radiokanal och ljudupptagning kan frångås också i den händelse att det belopp som radion årligen betalar stannar under ett visst belopp och det således inte skulle vara kostnadseffektivt att göra avräkningen på detta sätt.

D. Ersättningar för användning som bakgrundsmusik - data specificerade enligt användare

Om det vid avräkningen av ersättning för användning av en ljudupptagning som bakgrundsmusik inte finns data som är specificerade enligt användare eller ljudupptagning, kan Gramex vid avräkningen använda sig av användningsdata från radiokanaler som valts för individuell avräkning, både i fråga om antalet användningsgångar i privata radiokanaler och i Rundradion. Ersättningarna för bakgrundsmusik kan allokera och avvägas exaktare mellan privata radiokanaler och Rundradion genom att man i avräkningen använder lyssnarsiffrorna som fördelningsgrund för de totala

ersättningsbeloppen från dessa radioaktörer.

Exempel: Avlyssningssiffrorna mellan Rundradions rikstäckande radiokanaler och privata radiokanaler fördelar sig på årsnivå 50–50. En andel av ersättningarna för användning som bakgrundsmusik kan då allokeras så att den fördelar sig jämnt mellan uppspelningarna å ena sidan i de privata radiostationerna och å andra sidan i Rundradion.

I kalkylen kan uppspelningar i radio noteras antingen som antalet uppspelningar (varvid varje uppspelning har samma ekonomiska vikt) eller genom att vikta de olika uppspelningarna enligt värde (ersättningsvärde), vilket innebär att också ersättningen för användning som bakgrundsmusik blir högre om ljudupptagningen är värdefullare.

Avräkningen av ersättningar för användning som bakgrundsmusik kan ske också enligt användningsuppgifterna från Bakgrundsmusikoperatörerna. Dessa användningsuppgifter kan vara antingen uppgifter om upptagning eller uppgifter om framföranden, om sådana finns att tillgå.

Vid avräkning av ersättning för användning som bakgrundsmusik kan man också dra nytta av olika undersökningar och utredningar.

Exempel: Vilken radiokanal ljuder i allmänhet på en bestämd plats?

E. Kompensation för privat kopiering

Användningsuppgifter från radiokanaler som valts för individuell avräkning kan användas också för beräkning av gottgörelse för privat kopiering, om inga egentliga kopieringsuppgifter för ljudupptagningarna finns att tillgå.

F. Ersättningar för kopiering och On Demand-användning

När det gäller ersättning för de gånger som en upptagning kopierats och för On Demand-användning, är huvudregeln den att avräkningen alltid sker med användning av de specifika uppgifterna om användning av ljudupptagningen på detta sätt.

G. Avräkningen av outdelade ersättningsmedel sker med användning av följande data:

- Gramex styrelse eller Gramex-kontoret beslutar vilka data som ska användas vid avräkningen av outdelade medel.

H. Om inga uppgifter finns att tillgå

Om det inte finns några som helst användningsdata att tillgå, sker avräkningen enligt det mest användbara jämförelseuppgifterna eller, i undantagsfall vid avräkningen till producenter, enligt den uppgift om marknadsandel som framgår av försäljningsstatistiken.

7. AVRÄKNING OCH KALKYLERING AV ERSÄTTNINGAR

Allmän princip

Målsättningen är att avräkningen på ovan nämnt sätt ska grunda sig på användningsdata som specificerats enligt användningstyp och användare och i ekonomiskt hänseende på storleken av den ersättning som hänförs till uttryckligen denna användare.

Avdrag

Från de ersättningsmedel som överförs för avräkning görs ett avdrag för administrativa kostnader. Avdragsbeloppet fastställs i en separat process. Gramex styrelse fastställer storleken av den innehållning som vid varje avräkning och utbetalning ska göras för administrativa kostnader (i första hand angiven i procent av ersättningen).

Tillägg

De ersättningsmedel som överförs till avräkning ökas med placeringsintäkter, om Gramex styrelse har beslutat om sådant tillägg. Tilläggets storlek eller grunder fastställs av Gramex styrelse.

Om Gramex föreningsmöte så beslutar, kan även s.k. nationell innehållning tillämpas på ersättningsmedel som överförs för avräkning. För andra än Gramex direkta rättsinnehavarkunder är en sådan innehållning möjlig endast om Gramex uttryckligen har avtalat om en sådan med denna rättsinnehavare eller någon som företräder rättsinnehavaren (t.ex. en utländsk organisation).

Ersättningar som tillskrivits en ljudupptagning, s.k. Placeholders

En Placeholder-ljudupptagning är en ljudupptagning som har använts i Finland och som redan har tillskrivits ersättningar, men för vilken uppgifterna om rättsinnehavaren eller ljudupptagningen är bristfälliga.

Alla de användningar av ljudupptagningar som har rapporterats under inkasseringssperioden förbehandlas genom s.k. identifiering. Detta innebär att Gramex utreder vilka skyddade ljudupptagningar som är sådana att Gramex inkasserar ersättningen för dem. För dessa ljudupptagningar gör Gramex en avräkningskalkyl över inkasserade ersättningar till den del som ersättningsarna är med i utbetalningen för denna inkasseringssperiod. I utbetalningskalkylen beaktas de beslut om innehållningar för administrativa kostnader och tillägg för placeringsintäkter som ska tillämpas för kalenderåret i fråga.

När ersättningen för användningen av en enskild ljudupptagning har beräknats på nyss nämnt sätt, tillskrivs ersättningsbeloppet denna ljudupptagning och utbetalas till rättsinnehavarna. Om Gramex inte har uppgifter som på ovan nämnt sätt identifierar ljudupptagningen eller inte har uppgifter om vem som är rättsinnehavare, kan det ersättningsbelopp som på detta sätt har genomgått avräkningsprocessen och tillskrivits ljudupptagningen inte utbetalas förrän Gramex får uppgifter om rättsinnehavaren eller rättsinnehavarens företrädare. Ljudupptagningen sägs då befinna sig i Placeholder-position, dvs. vara en s.k. "okänd ljudupptagning". "Okända ljudupp-

tagningar” är alltså sådana som har använts i Finland och rapporterats till Gramex och för vilka en individuell ersättning har kalkylerats, men för vilka exakta uppgifter om upptagningen eller dess rättsinnehavare saknas helt eller delvis.

Omräkning

I vissa fall omräknar Gramex automatiskt en ersättning. Sådana situationer kan vara t.ex. följande:

Gramex har fått ersättande information om ljudupptagningen eller en prestation på den.

Exempel: Den ursprungliga registreringen av konstnären eller producenten har skett på felaktiga grunder; konstnären/producenten avregistreras eller en ny läggs till, så att ett annat antal rättsinnehavare registreras än vad som användes i den ursprungliga utbetalningskalkylen.

Radering av uppgifter eller prestationer som registrerats för ljudupptagningen.

Exempel: För ljudupptagningen har ursprungligen registrerats en konstnär eller producent som inte är konstnär eller producent för denna inspelning.

Ändring av konstnärsroll eller av producentandelar.

Exempel: Ny information leder till att en solistandel blir en musikerandel.

Förändring av skyddsstatusen för en ljudupptagning

Exempel: En oskyddad ljudupptagning visar sig vid närmare analys vara skyddad, bl.a. enligt ny information från den stat där upptagningen gjordes.

Gramex får nya användardata, som leder till att ersättningen per enhet för upptagningen minskar/ökar

Exempel: Det ersättningsbelopp som tilldelats upptagningen ska delas mellan flera rättsinnehavare än vad som ursprungligen var fallet.

Negativ avräkning

En omräkning kan leda till negativ avräkning när den som felaktigt fått ersättning är skyldig att återbetala det felaktigt betalda beloppet. Hos Gramex inleds då automatiskt en negativ avräkning, vilket innebär att rättsinnehavarens (felaktigt uppkomna) tills vidare icke utbetalda ersättningssaldo automatiskt minskas med det belopp som ska ”återbetalas”. En rättsinnehavares ersättningssaldo kan alltså vara negativt tills det felaktiga ersättningsbeloppet i sin helhet har kvitterats med nya ersättningar som tillskrivits rättsinnehavaren. I praktiken är negativ avräkning alltså ett sätt att korrigera ett felaktigt positivt saldo. Om det är sannolikt att den felaktiga avräkningen inte kommer att kunna korrigeras genom negativ avräkning, kan Gramex-kontoret fatta beslut om återindrivning av den överbetalda fordran och om indrivningsåtgärder.

Rättsinnehavare tillskrivna medel

När ersättningarna för identifierade ljudupptagningar har räknats ut med tillgängliga användningsdata som grund, tillskrivs ersättningarna de konstnärer som uppträder på ljudupptagningen samt ljudupptagningens producent. När uträkningen av ersättningarna har slutförts och ersättningarna har sammanförts, är nästa skede i processen väntan på utbetalning.

Detta innebär att de ersättningar som enskilda rättsinnehavare har att få för olika ljudupptagningar sammanförs och blir rättsinnehavarens inestående saldo, som väntar på att utbetalas till rättsinnehavaren på utbetalningsdagen.

8. RESERVERINGAR

Av de ersättningsmedel som avräkningen omfattar kan Gramex innehålla medel som reserveringar. Reservering kan ske på primärt följande grunder:

Okänd musiker

I allmänhet använder man sig i avräkningsskalkylen av de sannolika uppgifterna om musikersammansättningen.

I avräkningen kalkyleras ersättningen till okända konstnärer på samma sätt som kalkyleringen normalt sker. Om antalet konstnärer enligt de uppgifter som Gramex har tillgång till inte till alla delar är bekant, presumeras antalet konstnärer per ljudspår vara sju (7) för musiker (om inte annat framgår av särskilda omständigheter i fallet) och ett (1) för solister.

För körer är det presumerade antalet musiker fyrtio (40) och sjuttio (70) om det är frågan om en orkester för klassisk musik el. dyl.

Reserveringar i avräkningskalkylen

I avräkningskalkylen kan vid behov göras reservationer av en viss storlek. Reserveringarna görs enligt användningstyp. Genom reserveringarna skapar Gramex beredskap att möta yrkanden som eventuella ”okända rättsinnehavare” kan komma att framföra efter att avräkningen eller utbetalningen redan har skett och att korrigera sådana fel i avräkningen som kan uppstå genom eventuella tekniska och sakliga fel i avräkningsdata.

Huvudregeln är att en reservering görs för en tid av tre (3) år efter inkasseringsårets utgång. I avräkningskalkylen avvecklas reserveringarna huvudsakligen så att de frigjorda medlen läggs till den avräkning som närmast följer efter att de tre åren har gått ut. En reservering kan dock avvecklas också tidigare, om det är sannolikt att den inte längre behövs, t.ex. av tekniska skäl eller genom att tidigare saknade användningsdata har kompletterats och därför inte längre är bristfälliga.

9. ERSÄTTNINGAR FRÅN OCH TILL UTLANDET

Mottagning och förvaring av ersättningar

Gramex kan framföra yrkanden på de rättsinnehavares vägnar som Gramex företrädare även när ljudupptagningen har använts utanför Finlands gränser och Gramex kan ta emot rättsinnehavarens ersättning för sådan användning. Rättsinnehavaren måste i så fall i sitt Kundavtal befullmäktiga Gramex att handla på rättsinnehavarens vägnar också utanför Finlands gränser. Befullmäktigandet kan specificeras både i fråga om länder och i fråga om användningsområden.

När ersättningen från utlandet gäller en konstnär, fattar Gramex ett självständigt operativt beslut om vilken roll Kunden har eller i vilken roll Kunden placeras vid avräkning av ersättningsmedel från en utländsk organisations avräkning av ersättningsmedel.

Exempel: I avräkningen av ersättningsmedel från en utländsk organisation är en finsk kapellmästare en s.k. Featured Artist.

Utbetalningen till rättsinnehavaren

Gramex målsättning är att ersättningsmedel som Gramex har mottagit från utlandet tillskrivs rättsinnehavaren (överförs att vänta på utbetalning) senast inom tre månader efter att Gramex har mottagit ersättningarna. Utbetalningen sker alltid i samband med nästa huvudsakliga tidtabellsenliga avräkning, om de allmänna förutsättningarna för utbetalning är uppfyllda.

Administrationskostnader

Huvudregeln är att Gramex enligt internationell praxis inte belastar rättsinnehavaren med någon innehållning för administrativa kostnader eller verkställer en sådan innehållning för ersättningar från utlandet. Gramex har dock rätt att också i fråga om utländska ersättningar göra en innehållning för sina faktiska administrationskostnader, om Gramex styrelse/föreningsmöte så beslutar.

Betalning av ersättning till utlandet

För att Gramex genom en utländsk organisations förmedling ska betala ersättningar t.ex. till en konstnär eller producent som inte är direktkund hos Gramex, måste Gramex med stor sannolikhet kunna lita på den information om konstnär och producent som organisationen lämnar samt på organisationens mandat att företräda konstnären i fråga. Dessutom kan Gramex som villkor för utbetalning av ersättningen ställa att organisationen levererar de data som behövs för avräkningen i ett sådant tekniskt format som vid tidpunkten i fråga allmänt står till buds och allmänt har godkänts för användning i avräkningar mellan organisationerna.

Om den ersättningsmottagande rättsinnehavaren eller hans eller hennes företrädare befinner sig utanför Finland, verkställer Gramex före utbetalningen de åtgärder som skattereglerna förutsätter, t.ex. innehåller källskatt. Ersättningar till utlandet betalas huvudsakligen mot en faktura, som ska vara ställd på Gramex och som ska uppta alla de identifierande uppgifter som gällande skatte- och bokföringslagstiftning förutsätter.

10. UTBETALNINGEN AV ERSÄTTNINGARNA

Allmänna principer

Utbetalning av ersättningar till rättsinnehavare kan ske endast under förutsättning att Gramex har noggranna och fullständiga uppgifter om ersättningsstagaren. För att betalningen ska kunna verkställas måste Gramex bl.a. ha aktuella uppgifter om bankkonto samt beskattningen av den person eller det företag till vilket utbetalningen ska ske. Gramex har rätt att direkt av beskattaren få uppgifter om vilken förskottsinnehållning som ska verkställas på utbetalningen till en enskild rättsinnehavare. Gramex är skyldig att före utbetalningen vidta alla åtgärder som lagstiftningen kräver, såsom verkställa förskottsinnehållning. Gramex rapporterar alla sina avräkningar

och utbetalningar av ersättningar samt de ytterligare uppgifter som har samband med dem (såsom t.ex. verkställd förskottsinnehållning) till skatteförvaltningens inkomstregister.

Ersättningar till konstnärer

Gramex-ersättningar till konstnärer betalas enligt de registrerade och anmälda s.k. rollerna i ljudupptagningen, fördelade så som framgår av dessa avräkningsregler.

Utbetalning till dödsbo

Om rättsinnehavarens ersättning betalas till rättsinnehavarens dödsbo, ska dödsboet lämna Gramex uppgifter om bankförbindelse samt med hjälp av bouppteckningen lämna exakta uppgifter om dödsboets delägare. Huvudregeln är att kontakten med dödsboet sker genom en enda kontaktperson, som dödsboet har befullmäktigat för uppdraget.

Ersättningar till producenter

Alla producenträtter registreras hos Gramex som en procentuell (%) andel av ersättningen. Avräkningen och betalningen av ersättningen till producenten sker enligt den procentuella andel som producenten i egenskap av rättsinnehavare har rätt till.

Samproducenter

Gramex kan registrera producenträtter till en ljudupptagning även som en s.k. samproduktion. Producenterna ska i så fall tillstålla Gramex en skriftlig handling om hur producentandelarna fördelar sig mellan producenterna. Av handlingen ska framgå att varje producent som är delaktig i arrangemanget uttryckligen har samtyckt till fördelningen. En samproduktion kan uppstå också genom att producenträtter överläts/överförs på en ny rättsinnehavare som har en producentroll.

Överföring av producenträtter

Överföringar av producenträtter ska anmälas skriftligen till Gramex. Av anmälan ska framgå från vilken tidpunkt överföringen träder i kraft.

Överföringen ska specificeras enligt ljudupptagning och överförd procentuell andel för varje ljudupptagning. Även rättigheternas användningsområden och de geografiska områden som den gäller ska specificeras.

Huvudregeln är att de ersättningar som vid överföringstidpunkten är inestående hos Gramex betalas till den tidigare rättssinnehavaren, dvs. till den som var rättssinnehavare till ljudupptagningen och den rätt som var förknippad med den när den användning som ersättningen avser **ägde rum, såvida inte parterna och Gramex av motiverade skäl kommer överens om något annat.**

Såvida ersättningar och användningsdata från tidigare år står till förfogande för avräkning först vid en senare tidpunkt, är huvudregeln även då att utbetalningarna verkställs enligt vem som var rättssinnehavare vid den tidpunkt när ljudupptagningen användes.

Allmänt utbetalningsförbud

Om det under den normala avräkningsprocessen uppstår en situation där flera än en rättssinnehavare eller representant för en rättssinnehavare, såsom en organisation, framställer ett uttryckligt krav som gäller en ersättning som skulle tillkomma en konstnär eller om det informationssystem som vid tidpunkten används för avräkningar och utbetalningar mellan organisationer meddelar att det föreligger konkurrerande krav (en konflikt), belägger Gramex ersättningen med ett allmänt betalningsförbud.

Exempel

på konflikt: En enskild utövande konstnär hör till flera än en organisation beträffande ett och samma användningsområde och/eller geografiska område.

Minsta ersättning som utbetalas

Vid de regelbundna tidstabellenliga utbetalningarna utbetalas till rättssinnehavarna endast ersättningar som vid avräkningen

konstaterats uppgå till minst ett visst belopp. Beloppet fastställs av Gramex föreningsmöte.

Avräkningshandling

Över varje utbetalning skapas för varje rättssinnehavare en avräkningshandling, som innehåller minst följande uppgifter:

- Uppgift om det totala ersättningsbeloppet från varje användningsområde
- Uppgift om belopp som innehållits och avdragits från ersättningsbeloppet (t.ex. administrativa kostnader) och eller som lagts till ersättningsbeloppet
- Uppgift om beskattningsåtgärder (verkställd förskottsinnehållning)
- Uppgift om det bankkonto till vilket utbetalningen skett.

Utsökning och betalningsförbud

På order av en utsökningsmyndighet innehålls av det belopp som ska utbetalas den andel av ersättningen som meddelats vara utmätt och föremål för betalningsförbud. Denna innehållna andel betalar Gramex direkt till den utsökningsmyndighet som har meddelat betalningsförbudet. Denna andel framgår också av den Avräkningshandling som skapas för rättssinnehavaren.

Avräkningsrapport

Efter varje Utbetalning som sker efter avräkning sammanställer Gramex-kontoret en Avräkningsrapport över avräkningen och utbetalningen. Rapporten presenteras för Gramex styrelse.

11. AVRÄKNING OCH UTBETALNING AV KOLLEKTIV ERSÄTTNING

I vissa situationer kan avräknade ersättningar betalas ut s.a.s. kollektivt. Detta innebär att de s.k. individuella ersättningar som normalt utbetalas till enskilda rättssinnehavare betalas som en helhetsersättning avseende alla konstnärer som deltagit i ett inspelat framförande av en kör eller orkester.

För att en nyss nämnd grupp av konstnärer ska kunna vara mottagare av kollektiv ersättning ska den i allmänhet vara en kör eller orkester och kollektivet ska omfatta minst fyra (4) konstnärer.

För att kunna ta emot ersättningen måste kollektivet ha en sammanslutning med självständig skattestatus. I praktiken innebär detta att det bakom kören eller orkestern finns en allmännyttig förening, stiftelse, annan sammanslutning eller motsvarande utländsk sammanslutning med självständig skattestatus. Ersättningen betalas till denna sammanslutning.

Avräkningen och utbetalningen till kollektivet kan göras separat för varje ljudupptagning. Utbetalningen av ersättningen till kollektivet förutsätter att varje medlem i kollektivet har tillställt Gramex en uttrycklig skriftlig viljeyttring genom vilken medlemmen har befullmäktigat Gramex att betala den individuella ersättningen till bakgrundssammanslutningen.

12. ANLITANDE AV OMBUD

En Kund hos Gramex har rätt att anlita ombud i sin kommunikation med Gramex. Ombudet ska då till Gramex rikta och överlämna skriftlig utredning om att ombudet har ett specifikt uppdrag av Kunden (fullmakt).

13. OUTDELADE OCH PRESKRIBERADE ERSÄTTNINGSMEDEL: ADMINISTRATIV OCH ÅTGÄRDER

Avräknings- och utbetalningsprocessen för ersättningar pågår under tre kalenderår efter inkasseringsåret. När två kalenderår har förflutit efter inkasseringsårets utgång publicerar Gramex på sin webbplats en lista över s.k. Placeholder-upptagningar (okända ljudupptagningar).

Om en enskild ljudupptagning och rättssinnehavaren till den ersättning som är förknippad med den inte anmäler sig eller Gramex inte annars finner rättssinnehavaren inom den tidsrymd som lagstiftningen förutsätter, blir de ersättningar som tillskrivits denna ljudupptagning outdelade ersättningar.

När det gäller användningen av outdelade ersättningar och hur man ska försöka finna rättssinnehavarna till dessa ersättningar iakttar Gramex det förfarande som föreskrivs i gällande lagstiftning. Enligt nu gällande lagstiftning beslutar Gramex föreningsmöte på ett i lag föreskrivet sätt om användningen av outdelade ersättningar tills de konstateras vara preskriberade med stöd av lagstiftningen om preskription av fordringar.

14. FÖRDELNINGSGREGLER

Fördelning mellan konstnärer och producentcenter. Hela ersättningssumman för en ljudupptagning fördelas mellan producentcenter och utövande konstnärer så att ersättningen specificeras enligt användningsområde och i enlighet med den fördelning som fastställts av Gramex styrelse. Den fördelning enligt användningsområden som tillämpas vid varje enskild tidpunkt framgår av en särskild bilaga.

Gramex tillämpar nu (1.1.2020) följande användningsområden för fördelningen:

- användning i radio och television
- vidareändring/satellit, bakgrundsmusik
- internet och datanät
- ljud- och bildupptagningar
- gottgörelse

- musikvideon
- utlåning och uthyrning

Ersättningsbeloppen för musikupptagningar med bildelement delas mellan de utövande konstnärerna.

Fördelning av producentandelen

Producentandelen av ersättningsbeloppet för enskilda spår i en ljudupptagning fördelas mellan producenterna enligt de i procent angivna andelar som de förfogar över.

Fördelning av de utövande konstnärernas andel

Ersättningsbeloppet för enskilda spår i en ljudupptagning fördelas mellan de utövande konstnärerna enligt följande schema:

MUSIKER (M)	SOLIST (S)	KAPELLMÄSTARE (K)	FÖRKLARING
100	-	-	
-	100	-	
50	50	-	
49	42	9	En kapellmästare dirigerar uppträdandet och de utövande artisterna (M & S) är färre än 10 till antalet
45	40	15	En kapellmästare dirigerar framförandet och de utövande artisterna (M & S) är minst 10 till antalet
76	-	24	En kapellmästare dirigerar framförandet och de utövande artisterna (M) är färre än 10 till antalet
60	-	40	En kapellmästare dirigerar framförandet och de utövande artisterna (M) är minst 10 till antalet
-	76	24	En kapellmästare dirigerar framförandet och de utövande artisterna (S) är färre än 10 till antalet
-	60	40	En kapellmästare dirigerar framförandet och de utövande artisterna (S) är minst 10 till antalet

Andelar som ska fördelas mellan flera kapellmästare, dirigenter, solister eller musiker fördelas enligt antalet andelar, med nedan nämnda undantag.

Andelen för kapellmästare som medverkar i ett framförande fördelas enligt antalet kapellmästare. Om Gramex har fått anmälan om en huvudkapellmästare, får den biträdande kapellmästaren en tredjedel (1/3) av andelen.

Av särskilda skäl kan Gramex styrelse godkänna ett avtal mellan rättsinnehavarna om att andelarna ska fördelas på ett sätt som avviker från fördelningsreglerna. Avtalen om fördelning av andelarna ska ingå skriftligen och med iakttagande av ett förfarande som godkänns av Gramex styrelse.

Flera prestationer. Att sjunga eller spela en stämma eller exempelvis programmera med en sequencer berättigar till en (1) solist- eller musikerandel.

Att spela solist- eller musikerstämmor på olika instrument och framföra olika stämmor berättigar till motsvarande antal solist- eller musikerandelar, dock med de begränsningar som framgår nedan. Om en solist eller musiker framför samma stämma upprepade gånger i samma ljudupptagning, är han/hon likaså berättigad till motsvarande antal solist- eller musikerandelar, dock med de begränsningar som framgår nedan.

Begränsning: För en och samma utövande konstnär kan noteras högst sex (6) solist- eller musikerandelar per spår på en ljudupptagning.

15. ERSÄTTNINGAR TILL VÄLGÖRANDE ÄNDAMÅL

Av särskilda skäl kan Gramex på ansökan samtycka till att ersättningarna för en viss ljudupptagning ska betalas till ett namn-

givet välgörenhetsändamål. Godkännandet av en ljudupptagning som ett sådant "välgörenhetsmottagare" förutsätter att alla rättsinnehavare (konstnärer och producenter) ger sitt skriftliga godkännande till att ersättningarna till alla delar ska betalas till denna mottagare. Samtycket ska bevisas med ett dokument, av vilket det uttryckligen ska framgå att rättigheterna överförs på välgörenhetsmottagaren.

16. SKYDDADE LJUDUPPTAGNINGAR

Gramex avräknar och betalar ersättningar för ljudupptagningar som används i Finland och som i Finland är så att säga Gramex-skyddade vid offentlig uppspelning, förmedling till allmänheten, lagring av upptagningen eller On Demand-användning.

Skyddets omfattning är beroende av staten där den första upptagningen av ljudet skedde, den ursprungliga producentens hemort samt året när ljudupptagningen publicerades eller upptagningen gjordes. När ersättningen kommer från utlandet beror skyddet på den nationella lagstiftningen i den stat där ljudupptagningen använts och anslutningsreglerna i de internationella fördrag som är bindande för denna stat.

17. TILLÄMPNING AV AVRÄKNINGSREGLERNA

Tillämpning och tolkning. Frågor som gäller tillämpningen och tolkningen av dessa avräkningsregler avgörs av Gramex styrelse.

18. BESLUTFATTANDE

Beslut om att en ny användningstyp ska tas med i Kundavtalet fattas av Gramex föreningsmöte.

19. IKRAFTTRÄDANDE

Dessa regler träder i kraft 1.1.2020. Reglerna ersätter till alla delar Gramex tidigare avräkningsregler.

Efter att dessa avräkningsregler har trätt i kraft registreras anmälningar om ljudupptagningar som Gramex mottagit så som dessa avräkningsregler förutsätter och avräkningen och utbetalningen av ersättningar som Gramex inkasserat och mottagit sker med tillämpning av dessa avräkningsregler.